

Regelbunden tillsyn i Dotorpsskolan

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–5

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i Falköpings kommun under perioden den 20 januari till och med den 31 mars 2009 och besökt Dotorpsskolan den 22 januari 2009. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs har huvudmannen och rektorn för skolan ansvar för att åtgärder vidtas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen inom tre månader från dagen för Skolinspektionens beslut, dvs. senast den 16 september 2009.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Dotorpsskolan, dels den information som samlats in under besöket. I Dotorpsskolan intervjuades rektorn, biträdande rektorn, lärare, elevvårdspersonal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever vid Dotorpsskolan

Dotorpsskolan	Antal elever
Förskoleklass	19
Grundskola	120

Källa: Dotorpsskolan

2 (13)

Dotorpsskolan ligger centralt i Falköping och är en skola för elever i åldrarna 6-11 år. Verksamheten är organiserad i en förskoleklass samt grundskola årskurserna 1-5. Skolan har fritidshemsverksamhet för åldrarna 6-12 år. Verksamheten vid kommunens fritidshem beskrivs i en särskild verksamhetsrapport.

33 procent av skolans elever har annat modersmål än svenska och så sent som i augusti 2008 tog skolan emot nyanlända elever.

Enhet Dotorp består av två förskolor, Paletten och Sörgården samt Dotorpsskolan med tillhörande fritidshem. Enhetens verksamhet leds av en rektor och en biträdande rektor.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge eleverna möjlighet att nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger eleverna att nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Tabell 2: Resultat på nationella ämnesprov i årskurs 5

		2007		2008	
		Dotorps-skolan	Riket	Dotorps-skolan	Riket
Andel (%) elever som nått kravnivån på samtliga delprov på de nationella ämnesproven	Engelska	68	85	88	87
	Matematik	76	72	71	73
	Svenska	68	71	96	72
	Svenska som andraspråk	.	56	.	61

Källa: Uppgifter från Dotorpsskolan 2009-01-22. Uppgifter på riksnivå för variabeln nationella ämnesprov presenteras utifrån ett obundet slumpvis urval om 200 skolor, från vilka Skolverket samlar in uppgifter om måluppfyllelse på de nationella ämnesproven. För svenska och svenska som andraspråk är delprov 3 för 2006 och delprov 4 för 2007 exkluderade på grund av stora bortfall.

. = Uppgift saknas

Kommentar och bedömning:

Vid Dotorpsskolan följs elevernas kunskapsutveckling upp kontinuerligt i ämnena engelska, svenska och matematik bland annat med hjälp av nationella ämnesprov i årskurs 5. Resultaten vid nationella ämnesprov i engelska, matematik och svenska i årskurs 5 år 2007 visar att det finns elever som inte når kravnivån i samtliga delprov. Nationella ämnesprov år 2008, visar på förbättrade resultat med undantag av resultat i matematik. Skolans statistik visar att pojkar uppnår ett lägre resultat. Skolan har i sin egen analys av kunskapsresultaten bland annat pekat på behovet av studiehandledning i matematik för de elever som har annat modersmål än svenska.

Tidigare års satsning på specialundervisning i ämnet engelska samt skolans satsning på undervisning i svenska som andraspråk har enligt skolans kvalitetsredovisning bidragit till en högre måluppfyllelse. Skolans analys är att organisation och resursutnyttjande när det gäller svenska som andraspråk och modersmål kan förbättras.

Skolan har tidigare inte följt upp och utvärderat elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen i årskurs 5. Skolans kvalitetsredovisning för år 2007/08 innehåller en sammanställning avseende måluppfyllelse i samtliga ämnen. Sammanställningen visar att eleverna når måluppfyllelse i de flesta ämnen med undantag av ämnena engelska och matematik. Någon analys av resultaten presenteras inte.

Skolinspektionen bedömer att Dotorpsskolan inte analyserar elevernas kunskapsutveckling.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Lärarna ska, enligt avsnitt 2.7 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling. Enligt 2 kap. 6 § grundskoleförordningen finns för varje ämne en kursplan. I kursplanen anges mål som undervisningen ska sträva mot, och de mål som eleverna ska ha uppnått efter femte och nionde skolåret. I kursplanerna för ämnena matematik, svenska och svenska som andra språk anges även de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret.

Varje lärare vid Dotorpsskolan följer upp resultat för de elever de undervisar. Med hjälp av diagnostiska tester följs elevernas kunskapsutveckling kontinuerligt upp i matematik och svenska i relation till nationella mål. Vid samtal med lärare framkommer att varje elevs kunskapsutveckling inte systematiskt följs upp och utvärderas i samtliga ämnen i relation till mål att uppnå i årskurs 5.

Skolinspektionen bedömer att lärarna inte följer upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.2.3 Lärarna upprättar en individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Vid utvecklingssamtalet ska läraren enligt 7 kap. 2 § grundskoleförordningen i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i relation till målen i varje ämne som eleven får undervisning i, och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå målen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen och kursplanerna. Den individuella utvecklingsplanen kan även innehålla omdömen om elevens utveckling i övrigt inom ramen för läroplanen, om rektorn beslutar det. Överenskommelser mellan läraren, eleven och elevens vårdnadshavare vid utvecklingssamtalet ska alltid dokumenteras i utvecklingsplanen. Rektorn beslutar om utformningen av sådan skriftlig information som ges i utvecklingsplanen. Vid lärarintervjuer framkommer att varje elev vid skolan har en individuell utvecklingsplan. Inspektörerna noterar dock att eleverna har en svag uppfattning om varför och hur en individuell utvecklingsplan kan stödja elevens kunskapsutveckling. Elevernas utvecklingsplaner är inte ett aktivt verktyg i elevernas lärande. De individuella utvecklingsplaner som inspektörerna tar del av är av varierande kvalitet och fokuserar främst på elevens sociala utveckling, matematik samt svenska. Övriga ämnen ges inte samma utrymme. Enligt skolans personal kommer ett arbete med skriftliga omdömen att påbörjas under vårterminen 2009. Skolinspektionen bedömer att skolans individuella utvecklingsplaner inte svarar mot vad som föreskrivs i grundskoleförordningen. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:10) om den individuella utvecklingsplanen.

1.3 Bedömning

Bedömningspunkter

1.3.1 Lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.2 Vid bedömning utgår lärarna från de nationella målen i kursplanerna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.4.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 4 kap. 2 § skollagen ska eleverna ha inflytande över hur deras utbildning utformas. Omfattningen och utformningen av elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Enligt avsnitt 1 i Lpo 94 ska skolan klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan. Det är inte minst viktigt som underlag för den enskildes val i skolan.

Enligt avsnitt 2.3 i Lpo 94 ska läraren se till att alla elever oavsett kön och social och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och

undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad, svara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer och tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

Elever och lärare uppger att elevernas inflytande över undervisningens innehåll och upplägg förekommer men kan bli bättre. Klassrumsbesök och intervjuer visar att det varierar mellan lärare och ämnen i vilken grad eleverna görs medvetna om målen i läroplanen och de nationella kursplanerna. Kursplanernas mål är inte generellt kända av eleverna.

Skolinspektionen bedömer att eleverna varken har kunskap om målen eller ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet enligt vad som föreskrivs av skollagen och Lpo 94.

1.4.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att stödja elevernas utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4.5 Utbildningen i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Bedömningspunkter

1.5.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

8 (13)

1.5.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.5.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2 Normer och värden

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dem komma till uttryck i vardaglig handling samt skolans arbete för att ge eleverna en trygg miljö.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro**Bedömningspunkter****2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en plan mot kränkande behandling i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever upphörde att gälla den 1 januari 2009. Efter den 1 januari 2009 finns bestämmelserna i stället i två lagar, dels i 14 a kap. skollagen angående kränkande behandling, dels i diskrimineringslagen (2008:567) angående diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) ansvarar för tillsynen av diskrimineringslagen. Enligt 14 a kap. 8 § skollagen ska huvudmannen se till att det inom varje särskild verksamhet och varje år upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts ska tas in i efterföljande års plan. Barnen eller eleverna vid en verksamhet för vilken planen gäller ska enligt 2 § förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling medverka vid upprättandet, uppföljningen och översynen av den årliga planen mot kränkande behandling. Utformningen och omfattningen av barnen eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Vid inspektionstillfället finns en likabehandlingsplan vid Dotorpsskolan. Lika-behandlingsplanen innehåller också en plan mot kränkande behandling. Inspektörerna konstaterar att planen inte beskriver vilka insatser skolan avser att arbeta med utifrån en aktuell kartläggning av skolans behov. Planen saknar en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. Lagens uttryckliga förbud för vuxna att diskriminera, trakassera eller utsätta barn och elever för kränkande behandling framgår inte av planen. Elevintervjuer visar att elever inte varit delaktiga i framtagandet av skolans plan. Förskoleklassens verksamhet är dessutom inte tydliggjord i skolans lika-behandlingsplan. Skolinspektionens bedömning är att skolans årliga plan mot kränkande behandling inte uppfyller de krav som ställs på en sådan plan.

3 Ledning och kvalitetsarbete

Den regelbundna tillsynen granskar inom detta område rektors ansvarstagande för skolans målinriktning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. Tillsynen behandlar också tillgång till utbildning samt resurser i form av personal liksom hur rektorn följer bestämmelserna för skolan.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Skolan erbjuder eleverna språkval, elevens val samt modersmålsundervisning i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I timplanen finns avsatt ett visst antal timmar för elevens val. Undervisningen inom elevens val syftar till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen. Undervisningen ska till sitt innehåll och till sin inriktning vara förenlig med målen i den kursplan eller kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller de ämnen som utgör elevens val (2 kap. 19 § grundskoleförordningen). Det måste vara tydligt för eleven vilka val som finns och när valmöjligheten finns.

Dotorpsskolan har ett temainriktat arbetssätt. Temaarbete "Hälsa" är schemalagt och innehåller både fysisk och psykisk hälsa. Den tid som eleverna arbetar med teamarbete tas ur timplanens avsatta timmar för elevens val samt skolans val.

Skolinspektionen bedömer att Dotorpsskolan inte erbjuder i elevens val i enlighet med grundskoleförordningen.

3.1.3 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning

Bedömningspunkter

3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3 Rektors ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg iakttas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete

Bedömningspunkter

3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt 1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska bl.a. varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet och varje kommunalt bedrivet fritidshem årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten.

Enligt 2 § samma förordning ska arbetet med kvalitetsredovisning främja skolornas kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Kvalitetsredovisningen syftar även till att ge information om verksamheten och dess måluppfyllelse.

Enligt 3 § samma förordning ska kvalitetsredovisningarna innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

Vidare ska enligt 4 § samma förordning elever, lärare och övriga personal medverka i utarbetandet av och elevernas föräldrar ska ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisningen.

Dotorpsskolan har upprättat en kvalitetsredovisning avseende läsåret 2007/08. I redovisningen framgår bland annat hur skolan levt upp till kommunalt prioriterade mål. Kvalitetsredovisningen innehåller en sammanställning av kunskapsresultat i relation till mål att uppnå i årskurs 5 i samtliga ämnen. I kvalitetsredovisningen redovisas dock ingen utvärdering eller analys av resultaten.

Skolinspektionen konstaterar att förskoleklassens verksamhet inte tydliggjorts i skolans kvalitetsredovisning. Skolinspektionen vill även påpeka att elever och

elevernas vårdnadshavare ges möjlighet att delta i arbetet med kvalitetsredovisning. Skolinspektionens bedömning är att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller kraven i förordningen.

Enligt ändring i förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. ska uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplaner och planer mot kränkande behandling redovisas i kvalitetsredovisningen. Ändringen trädde ikraft den 1 januari 2009 och ska tillämpas första gången för kvalitetsredovisningar som avser 2009.

Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS 2006:18) om kvalitetsredovisning.

2009-06-16 Göteborg

Lena von Platen

Kjell Ahlgren